

De bekering van Lydia

Periodethema: Het Evangelie gaat door
Handelingen 16: 9-15

a. Een hart geopend (Hand. 16: 9-15)

UITLEG VAN DE TEKST

In het voorafgaande is er verwijdering ontstaan tussen Paulus en Barnabas (Hand. 15: 39). Paulus trekt verder met Silas (wat 'bosachtig' betekent). Samen zijn ze door Syrië en Cilicië gereisd. Zo komen ze in Klein-Azië. In Derbe en Lystre ontmoet hij Timotheüs (God vererend) die zijn reisgezel wordt (vers 1 en 3). Waar ze ook komen, het evangelie vindt ingang en de gemeenten groeien. Dan gebeurt er iets bijzonders (vers 6). De Heilige Geest verhindert hen te spreken in Asia (een Romeinse provincie ongeveer gelijkvallend met het huidige Turkije). Ook staat de Geest hen niet toe naar Mysië of Bythinië te reizen. Hoe dat precies gebeurd is, weten we niet. In ieder geval heeft het reisgezelschap geweten dat de Heilige Geest hen tegenhield. Zo reizen ze door naar Troas. Die nacht (vers 9) ontvangt Paulus een visioen (Gr. orama wat een Goddelijk gezicht of visioen aanduidt). Hij ziet een man uit Macedonië ('uitgestrekt land'). Deze smeekt hem: 'Kom over in Macedonië en help ons.' Paulus reageert onmiddellijk (vers 10). Hij twijfelt er niet aan dat dit gezicht van de Heere komt. Ze zoeken naar de eerste gelegenheid om de oversteek te maken. Opvallend is dat blijkbaar vanaf dit moment Lukas (de schrijver) zelf meereist, want hij vertelt in de 'wij-vorm'. De conclusie van het gezelschap is dat de Heere hen roept om nu in Macedonië het evangelie te gaan verkondigen. Ze steken over van Troas (vers 11) naar Samothrace, een eiland in de Egeïsche zee. De volgende dag varen ze verder naar Neapolis (Gr. nieuwe stad). Zo zetten ze voor het eerst voet in Europa. Vandaar gaan ze

door naar Filippi (vers 12). Filippi werd gesticht in 350 v. Chr. In 146 v. Chr. werd Macedonië een Romeinse provincie en kwam dus ook Filippi onder Romeins bestuur. In 42 v. Chr. wordt het een Romeinse kolonie (Colonia Iulia Augusta Victrix Philipensium). Toen Octavianus (de latere keizer Augustus) Antonius overwon, kregen veel veteranen hier een plaats. Het bezat de status van een Romeinse stad. In deze stad besluiten ze een aantal dagen te blijven. Zoals op meerdere zendingstreffen (zie Hand. 17-19) zoekt Paulus eerst aansluiting bij de Joodse gemeenschap ter plaatse (vers 13). Op de sabbat gaan ze naar de rivier (de Gangitis) buiten de stad waar men samenkwam om te bidden. In de stad is blijkbaar geen synagoge. Dat kan er op duiden dat er geen tien Joodse mannen aanwezig waren (die zijn nodig om een synagoge te kunnen stichten). Het water van de rivier kon gebruikt worden voor de voorgeschreven wassingen. Vermoedelijk zijn er vooral vrouwen voor het gebed aanwezig. Daar wordt, voor het eerst in Europa, het evangelie verkondigd. Het zijn niet allemaal Joodse vrouwen (vers 14). Daar is ook Lydia ('moeite'), een vrouw die God diende (Gr. sebomene tot Theon wat betekent 'vrezende God'). Ze is iemand die behoort tot de godvrezenden. Dit was een bepaalde groep van niet-Joden die betrokken waren bij de Joodse godsdienst en geloven in de God van Israël, maar nog niet definitief tot het Jodendom waren toegetreden. Ze is purperverkoopster in Thyatira (geur van droefenis). Later zal de Heere Jezus een brief voor deze stad dicteren aan Johannes (Openb. 2: 18). Ze 'hoort' wat er wordt gezegd. Ze luistert er echt naar. Dat komt, omdat haar hart openstaat. Haar hart staat open, omdat de Heere (Gr. kurios) haar hart geopend heeft. Daarom slaat

ze acht (gr. prosechoo wat letterlijk betekent 'wat je hebt tot je nemen') op wat Paulus zegt. Dat de Heere (Kurios) haar hart opent, betekent dat ze zich ook onder Zijn gezag stelt. 'Horen' is ook gehoorzamen. Heel de geschiedenis laat de werken de hand van God zien. De Heilige Geest hield het reisgezelschap tegen. Ze mochten niet verder Azië in. Ze moesten de oversteek maken naar Europa. Daar ontmoeten ze een vrouw bij wie de Heere het hart heeft geopend. Het is allemaal het werk van God Zelf. Ook wij horen vaak zonder echt te luisteren. We horen wel woorden, maar ze komen vaak niet tot aan ons hart. Ze gaan aan ons voorbij. Totdat de Heere het hart opent en de woorden gaan spreken in ons leven. Dit 'acht nemen' betekent dat ze geloof hecht aan het evangelie en er gehoor aan geeft. Daarom wordt ze ook gedoopt (vers 15). Na de eerste stappen van het evangelie in Europa zien we hier de eerste gedoopte. Overigens, niet alleen Lydia wordt gedoopt maar ook haar 'huis'. Daarmee wordt heel haar huishouding aangeduid. Het kan gaan om familie, maar ook om knechten en zelfs slaven. Zoals in het Oude Testament Abraham werd besneden 'en zijn huis' (Gen. 17: 23v), zo dopen in het Nieuwe Testament de apostelen mensen 'en hun huis'. Dezelfde lijnen van het verbond worden in het Nieuwe Testament getrokken als eerder in het Oude Testament. Lydia vraagt Paulus en Silas dringend om bij haar te blijven. Als ze tot de conclusie zijn gekomen dat ze trouw is aan de Heere, mag ze hen ook vragen om te blijven. Ze dwingt (Gr. parabiazomai) hen. We mogen dat positief duiden. Lydia wil dat deze mannen blijven, zodat ze meer kan horen van de dingen die haar hart verwarmd hebben.

TER OVERWEGING

De Heere God Zelf leidt het evangelie naar Europa. Met de komst van de Heilige Geest is het evangelie de wereld in gegaan. Het is ook in Europa gekomen. Het kwam ook in Nederland. We hebben het ontvangen. Alleen door de Heilige Geest is het Woord gebleven en is er een kerk. Met de kinderen mogen we danken dat de Heere het Woord ook aan ons gegeven heeft.

Paulus begint bij de Joden. Niet alleen hier, maar ook op andere plaatsen in het boek Handelingen zien we dat. God is trouw aan Zijn verbond. Paulus laat die trouw zien door bij het Joodse volk te beginnen. Waar de Heere trouw blijft aan het Joodse volk, moeten wij dat ook zijn.

De Heere geeft dat het hart van Lydia openstaat voor de woorden van Paulus. Lukas schrijft de bekering van Lydia toe aan de Heere. Niet aan Paulus en zijn overredingskracht. Niet aan Lydia en haar bereidheid om te horen. De Heere ontvangt de eer. Zo mogen wij de Heere eren voor ieder mens dat gehoor geeft aan het Woord. Zo mogen wij de Heere bidden dat ook wij zullen 'horen'.

Lydia wordt gedoopt en haar huis. Volstrekt in lijn met het Oude Testament verbindt God Zich aan de gelovigen en hun 'huis'. We hoeven niet bang te zijn wanneer we kinderen ten doop houden. Zoals Abraham heel zijn huis heeft besneden, Lydia en heel haar huis werden gedoopt, zo mogen we heel 'ons huis' naar het doopvont dragen. God rekent ze erbij.

Lydia verlangt dat ze zullen blijven. Je proeft dat ze meer wil horen van deze mannen. Willen wij dat zij bij ons blijven die ons van de Heere vertellen? Of is het snel teveel? Mogen ze wel gaan? Duurt het zondagsschooluur wel erg lang? Met de kinderen mogen we bidden om het verlangen van Lydia. Als de Heere het bij haar heeft gewerkt, wil Hij het bij ons ook doen.

GELOOFSLEER

In dit gedeelte wordt heel duidelijk het wonder van de wedergeboorte beschreven. Het is de HEERE Die het hart van Lydia opent, zodat het evangelie haar raakt. In de Dordtse Leerregels hoofdstuk 3/4, artikel 12 wordt over de wedergeboorte gesproken. Het is het werk van de Heilige Geest dat het evangelie niet slechts op afwijzing stuit, maar het hart treft en leidt tot geloof en bekering. De uitwerking van de wedergeboorte is dan ook direct zichtbaar: ze komt tot geloof en wil dienstbaar zijn aan de Heere.